

Magyar föld

1942

ÁPRILIS

23

II. ÉVFOLYAM

17. SZÁM

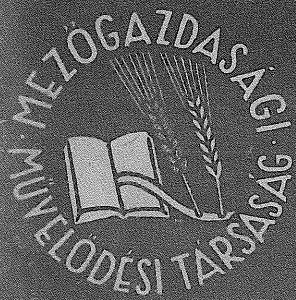
ÁRA

12

FILLÉR

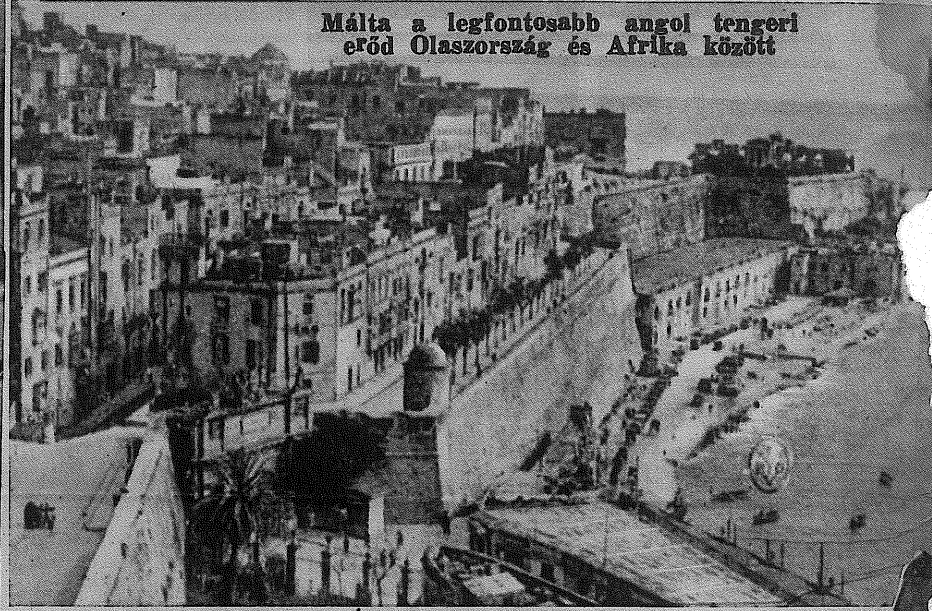
TESSEDIK SÁMUELNEK EZT A SZOBRÁT
ÁLLÍTIK FEL SZARVASON

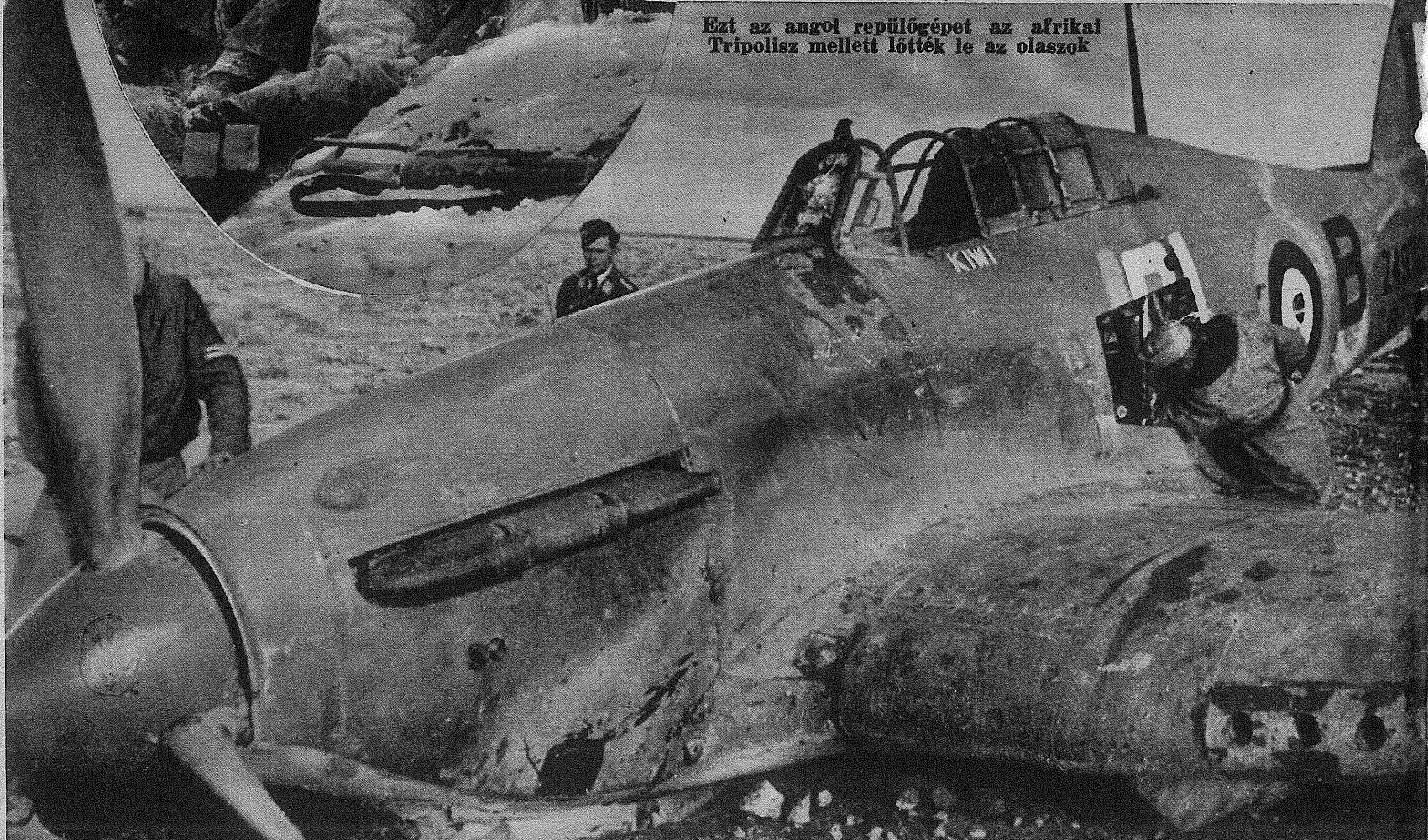
Nagy tengeri háború dúlt az Indiai
óceánon

Málta a legfontosabb angol tengeri
erőd Olaszország és Afrika között

Ezt az angol repülőgépet az afrikai
Tripolisz mellett lőtték le az olaszok

TESSEDIK SÁMUEL

Írta: BÁCISKAY GYULA

Kétszáz éve már, hogy megszületett
A szarvasi nagy pap, lángeszű Tessedik,
Aki magyar névnek szerzett becsületet,
Csillaga ma is él és fényeskedik!

Nem nyugodott addig, míg elérte célját,
Mellyel mi népünket akarta menteni,
Amíg létrehozott az egy gazdaiskolát,
Hová magyar ifjak jártak el tanulni!

Nemcsak szántást-vetést, — ipart is tanultak:
Szövést meg fonást s a többi hasznosat...
Szép volt a létszám is, jártak oda százak,
A híre mindmáig, — örökre — megmaradt!

Mit láttunk Szarvason, — mikor még nem járt ott?
Por és nagy sártenger, — zsupfedeles házak...
De eljött a MENTŐ, — ki újat alkotott,
Leikes szózatára életek sarjadtak!

Éhezett a jószág, — nem volt takarmánya!
Behozott lóherét és lucernamagot.
Ezzel is segített a nagy tudománya,
Így a gazda kedvvel tartott sok állatot!

Nem adott jó termést a vad szik talaja,
A határ meg sivár, — fátlan nagy pusztaság,
Elsőnek díg ó z á s legjobb orvossága,
Másodikon pedig segített az akác!

Mindez nagy TESSEDIK drága ajándéka,
Melyet mi eléggé meg nem köszönhetünk...
De kevés volt érte e földön jutalma,
Látjuk életéből, — melyet jól ismerünk!

Mi a magyar-paraszt s vajjon mi lehetne?
Kérdi egyik híres, értékes könyvében.
A nagy Széchenyinek volt ő úttörője,
Őrizzük mindenkor emlékét lelkünkben.

Szarvason ma is áll TESSEDIK-ISKOLA,
ÉL A TANINTÉZET, — nevéről nevezve!
Egy magyar ifjú se feledkezzen róla,
Amíg szobra ott áll, — emlékét őrizve!

Hirdesse nagy nevét, — késő unokáknak,
Mint a magyar égen kigyúlt fényes fákiya!
Hirdesse! Így eljön: Nagy-Magyarországnak
Mindnyájunk által várt, — SZÉP FÖLTÁMADÁSA!

Tessedik iskoláját márványtábla
jelöli Szarvason.

Két évszázad multán

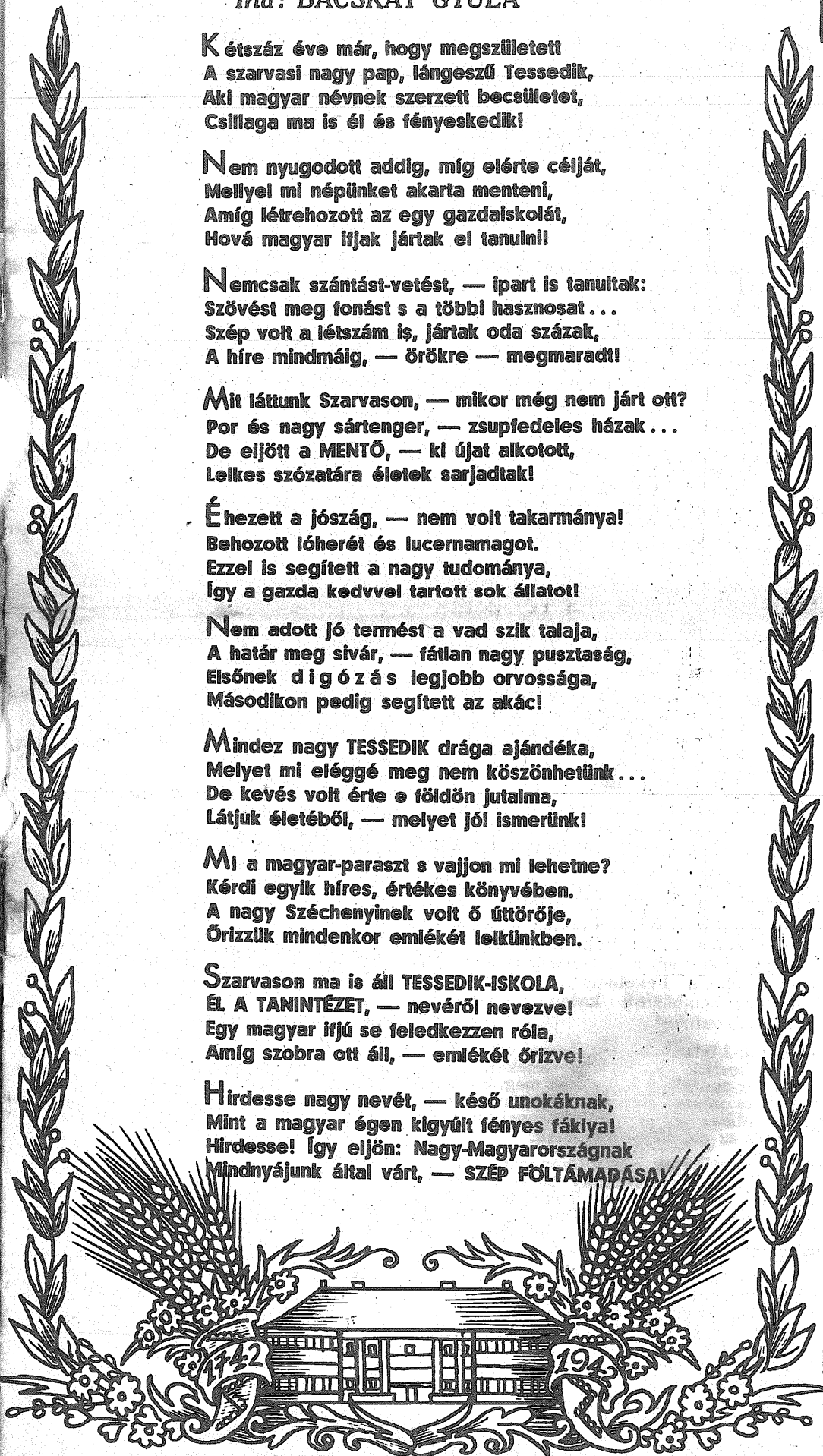
Emléktábla hirdeti Tessedik Sámuel születésének kétszázadik évfordulóját. Ünnepelesen elhelyezték Szarvason az alapkövet is, amely felett az ő szobra fogja hirdetni az egész magyar gazdatársadalomnak, hogy több tudással nagyobb eredményt, jobb jövedelmet lehet elérni. Amikor Tessedik ezt hirdette, a közöny, a megnemértés, sőt ellenszenv fogadta.

Ma a kalászosok, a tanult gazdák hatalmas tömegei állnak sorban és munkájukkal bizonyítják annak igazát, amit a földművelésügyi miniszter debreceni beszédében mondott: »A maradi gazda a múlté, annak, aki meg akarja állani a helyét, haladó gazdának kell lennie!«

Gyönyörű ünnepélyek voltak ezekben a napokban Szarvason. Emlékezetül szolgálnak Tessedik Sámuelnek és figyelmeztetésül minden magyar gazdának, hogy tudással és szorgalommal bánják a földdel, amelyért ezer éven át annyi vért ontottunk és amely a mi életünknek és az utánunk következő nemzedékek jövőjének legbiztosabb alapja.

A szarvasi temetőben nyugszik
Tessedik

Mi történt a héten

GAZDASÁG

A kormányzóhelyettes úr Öfömlő-sága rádiószózatot intézett a magyar ifjúsághoz és abban felhívta, hogy minél számosabban sorakozzon a magyar légierő zászlaja alá, mert légterejével áll, vagy ha ez gyenge, úgy ezzel bukkik minden hadviselő nemzet.

Új miniszterekkel bővült a kormány: Antal István eddigi igazságügyi államtitkár propaganda miniszter lett, vitéz Lukács Béla, a MÉP elnöke pedig tárcanélküli miniszter, de egyben elnöke marad tovább is a Magyar Élet Pártjának.

Kállay Miklós miniszterelnök a MÉP budapesti nagygyűlésén beszédet tartott és ebben többek között a következőket mondta: külpolitikánk alapja a szoros együttműködés Német- és Olaszországgal. A közeli napokban törvényjavaslatot hoz a Ház elé, mert a zsidóságot el kell távolítani, ki kell emelni a magyar föld használatából és tulajdonjogából. Ez a törvényjavaslat intézkedik, hogy további zsidó település, elsősorban a falvakban, lehetetlené váljék. A zsidókkal szemben további intézkedéseket kell tenni, mert más megoldás nincs, mint a zsidóság kitelepítése. A jövődó a magyar katonárcsapatok nélkül sohasem jelenthet magyar beteljesülést. A nemzetnek minden erejével és szeretetével a katonák és otthonmaradottaik mögé kell állni. Ma a munkában, a tettben kell élni — fejezte be beszédét a miniszterelnök.

A legutóbbi magyar hadijelentésben a következők állnak: »Az Ukrajnában működő seregtestek a március eleje óta eltelt időszakban is elismerésre méltó módon állottak meg helyüket. Arevonalszolgálatot teljesítő csapataink az ellenségnek különböző pontokon megkísérelt támadásait minden esetben visszaverték, sőt egyes köteleink szövetséges egységekkel együtt meg is javították arevonalszolgálatot és azóta is kisebb-nagyobb sikeres vállalkozásokat hajtottak végre. Az arevonalszolgálat mögött működő honvédseregtestek ugyancsak kiváló teljesítményekre tekinthetnek vissza. Rendkívül nehéz helyi viszonyok között küzdve további nagy területeket tisztítottak meg az orvlövészekről és kóborló szovjetkatonáktól, akik helyenként meglepően korszerű fegyverek és felszerelés haderővel voltak. Az ellenséges haderőkkel, valamint az orvlövészekkel vívott harcokban a honvédkötelek számos géppuskát, golyószórót, akna- és gránátvetőt, sok kézifegyvert és élelmiszerraktárt, egy jól felszerelt tábortáborházat és több vagón lőszert zsákmányoltak. Veszteségeink csekélyek voltak. Légvédelmünk március eleje óta 10 ellenséges repülőgépet lőtt le. Honvéd légierők nem kerültek alkalmazásba.«

50 millió pengőt fordítottunk vízrendezésre másfél év alatt, hogy megfelelően védekezni tudjunk az árvizek és a belvizek ellen. Ezalatt 150 új szivattyút állítottunk be és most már a rendelkezésünkre álló összes

szivattyúk annyi vizet tudnak eltávolítani, amennyi közepes vízállás mellett a Tiszán lefolyik. Az utóbbi másfél év nagyszabású ármentesítési munkái nélkül Szegeden és környékén 18 ezer ember lenne most fedél nélkül. Arad, Csanád, Torontál, Békés, Bácsbodrog vármegyék területén az idén igen súlyos a helyzet, de az eddigi munkát folytatva, ezeket a megyéket is jól meg tudjuk védeni majd a vízkároktól.

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter jelentést adott ki a vízmentesítési munkákról. Március közepén 1,120.000 kat. hold volt víz alatt az országban, de négy hét alatt 400.000 holdat vízmentesítettek és így, április közepén mintegy 700.000 hold volt még víz alatt. A vízmentesítési munkák nagy erővel folynak.

Teleki Béla gróf, az Erdélyi Gazdasági Egyesület elnöke, a német földművelésügyi és közellátásügyi minisztérium meghívására Németországba utazott és tanulmányozza ott a mezőgazdasági termelés és értékesítés viszonyait.

A vetésjelentés szerint az őszi éltalában jól telelték, de Fejér, Veszprém, Csik és Háromszék megyékben sok búzavetés szenvedett kárt a fagytól. A tavaszi vetési munkák folynak az egész országban.

Franciaországban új kormány alakult, miniszterelnök lett Laval, aki a németekkel való megegyezésnek híve. Német barátsága miatt merényletet is követtek el ellene tavaly, de Laval sebesüléséből kigyógyult.

A szovjetfronton a németek bekerítették a 33-ik hadsereget és megsemmisítették. Több mint 11.000 foglyot ejtettek, 130 páncélost, 385 ágyút, sok aknavetőt, géppuskát és más hadianyagot zsákmányoltak, vagy pusztítottak el. A harcér közepes szakaszán a németek sikerrel támadtak. Északon a finnek visszaverték a vörösök támadásait. Délen a Fekete-tenger vidékén a németek bombáztak katonai fontosságú célpontokat.

Észak-Afrikában a homokviharok megnehezítették a hadműveleteket. Az angolok támadást kíséreltek meg, de az olasz és német csapatok visszaverték őket. Málta szigetét éjjel-nappal bombázzák az olaszok és németek.

Az amerikaiak repülő-támadást intéztek Japán ellen. Néhány bombát dobtak le a Japán főváros: Tokió, továbbá Jokohama, Nagoja és Kobe ipari városok külterületein. Japán jelentés szerint a károk jelentéktelenek.

Burmában kemény küzdelem folyik. Ha a japánoknak sikerül teljesen megtörni az angolok ellenállását, akkor megnyílik előttük az út India felé. A Fülöp-szigeteken a japánok folytatták az amerikai hadsereg maradványainak leverését.

A Marostordamegyei Allattenyészési Egyesület április 24-én Nyárádszeredán, 25-én Marosvásárhelyen tenyészbika bemutatót és vásárt rendez.

A veszprémi kertgazdasági tanfolyam gyakorlati bemutatóval zárult. — Zilahon, Szilágyosmlyón és Tasnádon hordójelző hivatalokat állítanak fel. Aki ezekben a városokban hordójelző akar lenni, május 1-ig adja be kérvényét Szilágy megye alispánjához.

A télen 20 ezer gazda vett részt a háromszéki népművelési tanfolyamokon. — Tíz marostordamegyei községben fellépett a juhruhesség. — Sepsiszentkirályon, valamint Sepsiszentgyörgy cigánynegyedében tifusz ütött ki. — Székely fűvőzenekart állítanak fel Csíkszeredában. A hangszeres beszerzési költségét a megye közönsége és a Csíki Magánjavak együttesen vállalták.

Uj csatornát ásna a makói és újföldi vizek levezetésére. A héten 600 kubikos kezdte meg a munkát. A csatorna vizét szivattyúkkal emelik át a Marosba. — Postáslovásár volt Makón.

Hatvankilenc szatmármegyei községben 35 rühes lovat tartanak nyilván. A rüheséget a tavaszi haszonállat vizsgálat során állapították meg. A megye területén a vizsgálat eredménye alapján üzembe helyeztek négy gázkamarát, így gyógyítják a beteg lovakat. — Zászlót avatott a szovétai gazdaifjúság. — Kézdiországi április 20-án eladja Oszdola határában fekvő szélöntött luc- és jegevényfenyő állományát. Az árverést a kézdioroszlai községhez tartozó tartják meg. — Közel 21 ezer munkás dolgozik a déda-szeretfalvi vasút építésénél.

A Budapesti Iparkamarában megállapították, hogy az árvízszújtotta vidéken tizenkétezer házat kell felépíteni. — Almási Imrét választották a jánosalmi járási mezőgazdasági bizottság elnökévé, a bácsalmási járási mezőgazdasági bizottság elnöki tisztségét pedig Kohári Mártonnal töltötték be.

Léva leventéi országzászlót adományoztak Zalánpatáknak. — Kőszegen fűrésztelep létesítését tervezik. — Virustelep-Balatonszepezd hajókikötőt kap.

Megkezdődött a paradicsom-szerződés aláírása. — A nagykőrösi gazdasági egyesület közli, hogy a vármegyei bikák fedeztetési díja a következő: törzskönyvezett tehén után 5,50 pengő és 5 kiló szemes abrak, nem törzskönyvezett tehén után 7,50 pengő és 5 kiló szemes abrak.

Az erdélyi gazdasági és hitelszövetkezet közgyűlésén Bethlen László gróf bejelentette, hogy a földművelésügyi minisztérium hozzájárulásával megalakuló közbirtokossági szövetkezetek egyévi rendkívüli vádasterületet kapnak. — A gyergyói fakitermelő szövetkezet átvette a gyergyószentmiklósi lággyárat. A szövetkezet intézőbizottsága nem fogad el semmi fizetést. — Rokkantházat építenek Kézdivásárhelyen.

Ismét lezárták az algyői zsilipet az esőzések következtében beállott áradások miatt. — A szombathelyi járás főszolgabírájának zöldkeresztes kiskert akcióját egész *Vas megyére* kiterjesztették.

A. Kalocsa és Kalocsavidéki Fűszerparikatermelők Szövetésége közgyűlést tartott. Megállapították, hogy a csipősségmentes paprika termelése csökkent. Ezelőtt három évvel Kalocsa környékén a csipősségmentes paprika 90 százalékát tette ki a termésnek, 1941-ben pedig csak 50 százalékát. Bejelentették azt is, hogy palántatermelési tanfolyamot tartanak Kalocsán. — Az *érszekcsánádi* töltés átvágásával naponta 1 millió köbméter víz ömlik a *Dunába*.

Májusban *Kiskunfélegyházán*, az ősz folyamán *Kiskunhalason* mezőgazdasági kiállítást rendeznek. Pest vármegye vezetői azt is elhatározták, hogy a kiállítás anyagával a közeljövőben a *Székeluföldön* rendeznek pestmegyei kiállítást, hogy a székelység megismerje a legnagyobb alföldi megye gazdáinak munkásságát. — Nagyobb arányú szőjababtermesztés indul meg *Vas megyében*. — Május 3-án tenyészlóvásár nyílik meg *Komáromban*. A vásár három napig tart. *Komárom, Győr, Moson, Nyitra és Pozsony* megyék gazdái teljes körű angol félvér, arabs lipizzai és nóniusz fajtajú tenyészmenekét és két éves méncsikókat, továbbá efajtájú törzskönyvezett kancákat és kancsikókat vezetnek elő. A tenyészlóvásárt kiállítás egészíti ki, azonkívül naponta fogathajtást és díjügratást is rendeznek.

A bajai mezőgazdasági bizottság ülésén a kamara megbizottja bejelentette, hogy kukoricagöré, siló és trágyatelep építéséhez a gazdakamarán keresztül lehet segílyt kapni.

Aki az idén selyemhernyótenyésztéssel foglalkozni akar, jelentse be szándékát a közsegi előjárásnál. — A *tiszajobbparti mezőgazdasági kamara* a zsírbeszolgáltatási rendelet módosítását kérte. — Megalakult a nagykaposi gazdakör. Elnök *Hege-dius Sándor*, alelnök *Köcsingeri Antal*, *Jakubcsik Lajos*, pénztáros ifj. *Eszterhazy Bertalan*, jegyző *Jakubcsik Gyula*, könyvtáros *Papp Lajos*. — A *megyaszai* gazdakör bevette a vásárok tartásának jogát.

A *máramarosi* és a *beregi* közigazgatási kirendeltségek területéről mezőgazdasági munkára elszegődne nagyobb számú ruszin munkás. Aki ruszin munkásokat akar alkalmazni, jelentse be szándékát a gazdasági felügyelőségen. — A *baranyakisládi* mezőgazdasági bizottság a *Karácica* patak kitisztítását kérte, a *balatonszemesei* bizottság a napszámbekek felemelését, *csesztregi* bizottság a trágyamészpor fuvardíjának 50 százalékkal való mérséklését, a *csömödéri* bizottság *Zalaegerszegen* kenderfeldolgozó üzem felállítását javasolta. — Fürdőfejlesztésre 400 ezer pengő kölcsönt vesz fel *Kovácsna*.

Dühös keservvel nézett a markába szakadt kötélre. Felibe maradt a déli harangszó második verse. Pedig épp azért tisztelik emlékezet óta *Rezgető Nagy Istvánnak*, hogy a harangozás végét olyan szép rezgetéssel tudja abbahagyni, nincsen is tán több olyan harangozó. Most azt hiszi majd a falu, berúgott megint, azért hagyta abba olyan cábáru l verset, mint farsangkor a *Csótíék* lakóján. S volt mit hallgasson érte...

— Ezt az orrához törülöm!... — morgott nagy méreggel, s dőcögött le öreg lábjaival a toronyból, egyenest a tiszteletes úr kiskapujának. Megmondja neki, ihol, maga láthassa a szemivel, mire lyukad ki az eklézsia-beli fősvénység. Nem adott rá semmit, ha jelentgette neki a kötél avultságát. Hiszen össze is köthette volna odafent, de épp ezt nem hagyta a büszkeség. A vers ügyis félbemaradt, a falu meg károg azóta, hogy megint berúgott az öreg István. Ez a nagy méreg, ezt nem lehet tűrni, ezért kell odadörgöltni a szakadt kötelet. Hadd tudja a falu, nem részegség miatt esett székelybe a déli harangozás, hanem az eklézsia fősvénysége miatt!...

A kiskapu előtt korbácsnak markolta össze a kötelet, mert a *Kun Lina* néni kecskéje éppen a kapufélhez dörgölte az oldalát és elállta az ajtót. Olyan haraggal sózott oda neki, ami már nem is illő istenes belső emberhez. A kecske mekegve elfarolt, István bácsi benyitott. Haragos öreg szeméi még látták, hogy a kocsisnak parancsolgat éppen a tiszteletes úr a tornáccon, aztán öreg térdei megrogytak, feje előrelódult és hasraesett ott a kapun belül. A kecske furcsa természetű jószág s mikor odasózott neki, nem szaladt el, inkább megszegette a fejét s usgýé, neki az István bácsi hátuljának. Aztán meg a szemtelen dög, mint aki dolgát jól végezte, elkocogott a templom háta felé.

— Hinnye, hogy fényes délbe így berúgjék egy vén ember! — hallatszott *Lajka* kocsis szava, s azzal már futottak is oda a tornác felől a tiszteletes úrral.

— Csak nem hótt meg?! — ijedezett a tiszteletes, hogy István bácsi szégyelében moccani se mert, még a szemét is behúnyta inkább. Azon gondolkodott ott fektében, melyik már a

nagyobb szégyen, ha részegen esik el az ember, vagy ha a kecske billenti be a kaput? Végre is arra jutott, a részegség emberen esik meg, a kecske dolga meg akárkit halálba székelyíthet. Isten kegyelme, hogy ezek nem látták az ajtótul a kecskét. Itt fel is nyitotta a szemét, mert a kocsis úgy nyomozott az élet és halál kérdése körül, hogy húzni kezdte az öreg bajuszát visszafelé.

— Az anyád!... — fordult gyorsan hanyatt az öreg, s olyan pofont adott a kocsisnak, amelyet a legtudósabb halott se tud. Ezzel mindenki megnyugodott, hogy nem hótt az öreg, csak részeg.

— *Lajka*, vezesd haza a vén disznót! — fordult el undorral a tiszteletes. *Lajka* vállat vont, vigyorgott, kitoszogatta az öreget a kapun s vonszolta hazafelé.

— Hol bírt már délire így berúgni? — kötődött vele.

— Hol, te! — gondolt egyet az öreg, — hát a toronyban! Oszt te nem ihatnál, te?

— En? Van még kendnek odafent? — fényesedett *Lajka*, s már nem is haza, inkább a torony felé kezdte tászigálni. Fel a lépcsőn.

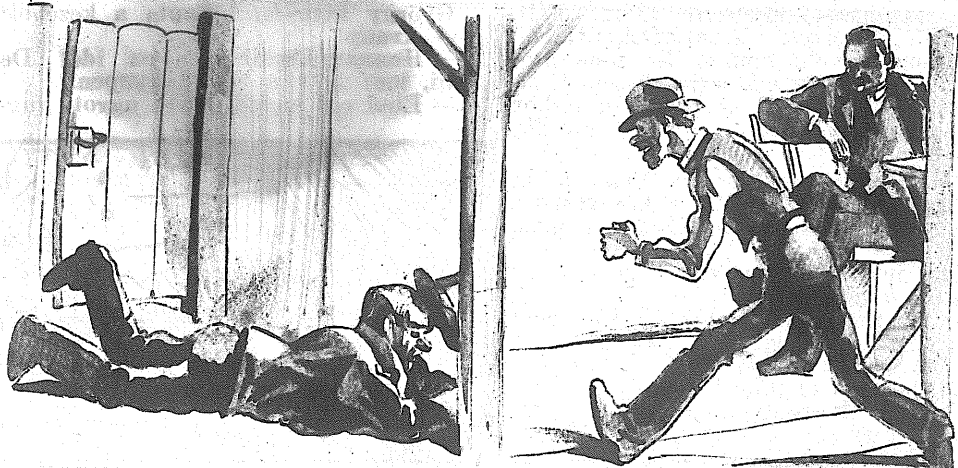
— Ni, de szépen tud kend menni, akár be se rúgott volna! — így *Lajka*, mikor a harangpallásra érték.

— Dejssz azér odafel mégse merek mászni, elébb te mászol a felső gerendára, oszt összekötöd ezt a kötelet, ha már itt vagy! — magyarázta az öreg s hátán-vállán felszuszakolta a kocsist a harangtartó gerendákra. S míg az a kötélről ott szuszogott, ő meg lement a tekergős lépcsőn. Odalentről kiabált vissza a kocsisnak:

— Hé, osztán amit ott lelsz az itókábul, azzal csak kínáld meg magadat!...

Azzal csak kilépett, behúzta maga után a toronyajtót és most már igazán hazafelé indult. Öreg szája füttyre állt. Maga elibe képzelte, micsoda értetlen képpel kucorgott a kocsis a gerendán, ha rájön, hogy nem tud lejönni s megint milyen képet vág ahhoz a tiszteletes, mikor *Lajka* majd elmeséli neki. Tán szót is ért ebből a furcsaságbul és új kötelet vétet a harangra. A kecskét most már úgyse tudja meg senki, hát tiszta haszon marad az egész eset.

Mosolygott a bajusza alatt...

TESSEDIKÉK harkálya

Mint minden nagy emberünket, Tessedik Sámuel is szeretnék volna elidegeníteni tőlünk. Ráfogták, hogy nem magyar. Sohase volt az. Lám ott a neve is: Tessedik. Akad-e ilyenféle név még az országban?

Hát az igaz, hogy nem akad. De ez még nem bizonyíték emellett, hogy akármiféle külföldi máció rámondja, hogy Tessedik őseinek a bölcsőjét külföldön faragták. Mert Tessedik magyarságának története van. Szép története. Nagy Lajos királyunk idejéből. A történet arról szól, hogy az egyik Tessedik ós, György nevű, kezébe fogta egyszer a vándorbotot és azt mondta:

— Elmegyek én ebből az országból. Szerencsét próbálok más országban. Hátha ott jobb lesz a sorom, mert itt kis szelet kenyéren tengődök. Néha még az sincs.

Tessedik György azonban ott hibázta el a dolgot, hogy jó magyarvérű lányt szerzett maga mellé feleségül: Nedeczky Esztert. Hát ennek az Eszternek nem sok kedve volt a bizonytalan tájak barangolásához. Meg is nyelvelte az urának:

— Ha kend útra kél, Isten áldja meg! Már én csak ott halok meg, ahol születtem.

Tessedik György azonban nem csillapodott. Amit egyszer a fejében kitervelt nem könnyen mondott le róla:

— Hátha már olyan nagyon azt akarod, hogy Puhó község halottjaival legyel együtt a feltámadáskor, én itt hagylak. Elj boldogan! És hogy ne szomorkodj itt egyedül, rá bizlak az öcsémre, Jánosra. Ó majd gondodat viseli.

De ekkor már Jánost is elfogta a nyugtalanság.

— Én is veled tartok, Gyuri bátyám. Annyi bizonyos, hogy akármire megyünk, sehol annyi követ nem látunk, mint ebben a vármegyében. Mintha a jó Isten minden apró követ ide hullatott volna a világ teremtésekor. Trencsénbe. Atok van azon, nem Isten áldás.

— Ne káromkodjatok, — fenyegette őket az asszony. — Az Isten mindig jól rendez. Osztott az országnak jó földet is, kell hogy valamelyes hitványat is osszon. Higyje el kegyelmed, inkább vagyok én itt a magyarok közt akár koldus is, mint idegenek közt gazdag.

György azonban mégsem hallgatott a szóra. Nekiindult a hegy lejtőjének. Mégcsak vissza se nézett, nehogy az asszonyt könnyezni lássa. Felt, hogy a könnyek visszatérítik útjából.

János is vele tartott. No nem úgy ment vele, hogy elkiseri egészen. Csak egy darabig. Közbe-közbe aztán mikor vissza akart fordulni, György mindig rászólt:

— No még egy csöppet! Csak odáig a hársfáig. Csak odáig a kőkeresztig. Csak a szántás végéig. Csak az erdő széléig.

Igy jutottak el együtt egészen az ország határáig.

— De most már aztán igazán nem megyek tovább egy tapodtat se — erősödött János. — Mert én a hazámat nem hagyom el még tevégetted se.

Györgynek nagyon a szívére csuszamlott ez a szó. Érezte, hogy bizony nagy kincs a haza. Mindaddig míg az

ember a határáig eljut, valahogy könnyelműen fogja az ügyet. Mikor azonban végleg válasra kerülne a sor, eh, könnybe is csurran tőle a szeme.

Az országhatárnál letelepedtek egy óriás tölgyfa árnyékába. Ki tudja mikor látják megint egymást? Hova veti őket széjjel az élet? Az asszony is otthon. Az ismerősök is. Eszébe villant a falu. A templom. A papjuk. A szomszédok. Mind ezt el kell most lassankint távolítania magától.

Azaz el kellene, ha olyan könnyen el lehetne.

— Tudod bátyám, mielőtt elmennél, mégis aludjunk rá egyet! — tanácsolta János.

A társznya belsejét előzőleg már jól kiforgatták. Ittak is rá valamelyest a tökkobakból. El is tikkadtak a nyári hőségben. Nem soká kellett ringatni őket.

Dél felé kanyarodott az égbe a nap, mikor letelepedtek a lomb hűvösére, s alkonyodott már anélkül, hogy megmozdultak volna. Horthyogtak mint két dudu s még szűnyogok hadát sem kergették el a kezükkel, pedig erősen lakmároztak az arcukon.

Egyszer csak György arra érez, hogy valaki nagyot koppant a fejére.

— Hejnyje teremtette, adta-kapta-szedte-vette, — kapott a tarkójához — mi volt ez?

Körülzsemlélődött. A határban nem látott senkit. Csakhamar megállapította: nem lehetett más, csak az öcsém.

— És ni, hogy színlel a ravasz. Teteti, hogy alszik.

Egy jókora gubacs került éppen a könyöke alá. Kivájta a földből. Nagyot lendített a karjával és hátba buffantotta vele az öccsét.

Jani hirtelen fölérzett. Megtapintotta a hátát. Álmosan törölt a szemén és megszólalt:

— Jó reggelt.

Ebben a pillanatban egy csomó szalma meg falevél hullott le a magasságból közéjük. Utána meg valami keménység. A keménység fényesen csillogva surolta a vállát. De nem hederített rá egyikük se, hanem akaratlannul is föltekintettek a magasságba.

Egy pirostorkú harkály verte ott csőrével a fát. Kopogta. Püfölte szorgalmasan.

Újabb szalmacsomó hull alá a magassból s utána két-három darab fényesség.

Jani elkap egyet az levegőben. Nézi. Forgatja. Az aarcára öröm derül:

— Bátyám, ide süss, pénz!

György hirtelen kikapta a kezéből:

— Arany!

— Honnan kerülhetett ez ide? De nini, lent is van egy a gyepen.

— Ehol egy másik is! — ugrott gug-

golásba Jani s kutatta a szemével nem lelne-e még valahol többet is.

Több azonban már nem akadt. — Te, Jani. Ez az arany... a harkály odújában lehetett. Valaki elrejt-hette ott.

Jani nem is hallgatta tovább a szót, máris elkapta a fa legalsó ágát, lendült egyet és igyekezett fölfelé a fa mohos törzsén. Alig várta, hogy be-nyulhasson a fészekbe.

György is utána iramodott. Neki már nehezebben ment a mászás, de azért csak sikerült.

A harkály ijedten röppent ki a lombok közül.

Jani belemarkolt a fészekbe. Hát bizony volt ott mindenféle szemét, meg hulladék. Könyéig vaatarászott benne, még mindig nem ért a nyílás mélyére.

Egyszer csak érzi ám, hogy a térdét valami ütődés éri. Odapillant, hát újabb aranyak.

— Hozd gyorsan a botomat, hadd turkáljak bele. Mély ez mint a pokol.

Node nem folytatom tovább. Izgalmas munkával vagdalták, vajták a fát. Mire a nap vörös szeme utolsót pillantott a láthatáron, Györgynek csak annyi szava volt:

— Meggazdagodtunk.

— Itt, Magyarországon, — fűzte hozzá Jani. — Látod a jó Isten se akarta, hogy elhagyd a hazádat.

Mostanában, hogy a Tessedik-ősök nagynevű leszármazóját, Sámuel ünnepeljük, a Himnusz hangjai mellett eszembe jut ez a történet. Igaz-e, nem-e, nem tudom. Annyi mindenképpen igaz belőle, hogy a Tessedikek őse ötszáz éve már itt élt közöttünk s aki azon mesterkedik, hogy elvitasse tőlünk, nehéz munkát vállal magára és főleg nem igazat.

Gárdonyi József

Gesztelyi Nagy László jubileuma

A napokban mult húsz esztendeje annak, hogy Gesztelyi Nagy László a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara igazgatója lett. Ez a két évtized eredményekben gazdag időszak a Kamara munkásságának. Tanyaiskolákat építenek, tanyai kirendeltségeket, gazdasági köröket létesítenek. A szegedi tanyainternátus megvalósításának gondolata is a Kamara szakosztályában érlelődik meg. Nagyban elősegítik a baromfi-, gyümölcs-, zöldség-, szőlőtermelést. Gesztelyi Nagy László igazgatása alatt létesül az ország első kertmunkásképző iskolája Kecskeméten. Szervező munkája mellett Gesztelyi Nagy László több mint kétezer cikket, negyvenhat könyvet írt. Kíváncsi nekünk sok-sok ideig tartó eredményes munkásságot.

TAVASZI KEVERÉKTAKARMÁNYOK

Szerencsés az a gazda, aki télen eleendő szénát tud adni az állatainak. Véletlen szerencse azonban ritkán akad, előre kell tehát gondoskodni a szerencséről, hisz a közmondás is azt tartja, hogy kiki a maga szerencséjének a Kovácsa.

Télen bizony nagy dolog a széna. Különösen pedig a jó széna, mert akkor kevesebb kell az amúgyis nehezen megszerezhető abrakból. Szénáról előre kell gondoskodni. Még pedig egyrészt úgy, hogy minél többet készíthessünk, másrészt pedig hogy ne nyúljunk hozzá nyáron a téli takarmánynak való szénához. Vagyis legyen mindig eleendő zöldtakarmányunk. Hogyha nincsen eleendő rét és legelő, a szántóföldön kell megtermelni a takarmánynövényeket.

Akár a szénatermés gyarapítására legyen szükség, akár a nyári zöldtakarmány biztosítására, mindenképpen hasznos szolgálatot tehetnek a keveréktakarmányok. Azért keverékek, mert két esetleg több növény összekevert magjából termeljük. A jól összeválogatott keverék ugyanis takarmánynak alkalmasabb, mint a tiszta vetés.

Akkor mondhatom a keveréket jól összeválogatottak, ha nem pillangós virágú és pillangós virágú növényeket keverek össze, arra is ügyelve, hogy körülbelül egyforma fejlődésűek legyenek, különben az erősebb elnyomja a gyengébbet. Természetesen a talaj és éghajlati viszonyokat sem szabad figyelmen kívül hagyni. A magvakat összekeverve, egyszerre, egy munkával vethetjük el.

A jól összeválogatott keverékvetésnek nagyobb a termése. A két vagy többféle növényből a talajon egymás mellett több fér el, mintha csak egyfélével vetnénk tisztán. Azért is többet terem, mert a többféle növény a talajt nem egyformán használja ki. A gabona- és fűfélék bojtos gyökérzete a talaj felsőbb rétegében helyezkedik el, a pillangósok karós gyökere pedig mélyre lenyúlva, alulról is szed nedvességet és táplálékot.

A jó keverék termése biztosabb. Sohasem lehet előre tudni, hogy milyen lesz az időjárás, melyik növénynek fog kedvezni. Kevért vetésnél kisebb a kockázat, mert ritkán adódik olyan kár, amely minden növényt egyformán sújt.

A jó keverék egyúttal értékesebb takarmány. Az állat is szívesebben eszi, de ha pillangós virágú növény is van a keverékben, akkor a fehérjetartalma nagyobb és így olcsóbban tudjuk biztosítani a fehérjeszükségletet. Ez pedig rendes viszonyok közt is sokat jelent, hát még a mai időkben, amikor az abrakbeszerzés különösen nehéz.

Sokféle takarmánykeveréket lehet összeállítani. Lehetnek olyanok, amelyek csak egy évre szólnak, egy termést adnak. De lehetnek két- vagy többévesek is. Legáltalánosabban az egyéveseket termelik, mert könnyen be lehet illeszteni a vetésforgóba és a terméssel nem használják ki a talajt. Esetleg másodterménynek is vethetők. Most, kitavaszkodás előtt, a korán vetendő egyéves takarmánykeverékek az időszereik.

Ilyen koratavasszal vetendő takarmánykeverék a *zabosbükknöy*. Tulajdonképpen a bükknöy a fő, a zabot

csak azért tesszük, hogy a tömeget növelve támasztékul szolgáljon az elfekvő szárú bükknöynek. Mint a neve is mutatja: zabos bükknöy, tehát a bükknöy a több benne. Sajnos, a legtöbb kisgazdaság inkább bükknöyös zabot vet, mert a sok zab közé tesz egy kevés, harmad- vagy negyedrésznyi bükknöyöt. Pedig éppen fordítva kellene. Egy kat, holdra legalább 100 kiló mag kell, amiben csak 20–25 kiló legyen a zab, a többi bükknöy. Ha sok a zab, kevesebb a zöld termés. Nem kíván frissen istállótrágyázott földet, csak akkor, ha a talaj sovány, kiélt. Jobb talajon nem is gazdaságos frissen trágyázott földbe vetni, mert így nem tudjuk kihasználni a bükknöy nitrogéngyűjtő képességét. A vetés ideje korán van, rendszeren a tavaszi gabonafélékkel egyidőben. Zöldtakarmánynak kétheti időközben kétszer lehet vetni. Talajelőkészítése: jól megfogsolt, esetleg grubberrel vagy lókapával felporhanyított őszi szántás. Kikelés után megfogaszoljuk, más ápolást nem kíván. Június közepe táján vágni lehet. Kataszteri holdankint 80–100 métermázsza zöldtakarmányra számíthatunk, amiből 20–30 mázsza széna lehet. Szokták zab helyett árpával is vetni. De a zab jobb, mert a fejlődése jobban egyezik a bükknöyével. No meg az árpa azért sem megfelelő, mert a toklászái vágás idejére már kemények, szürosak.

Homokos talajon bükknöy helyett inkább *zabosborsót* vessünk, amikor is homoki borsót tesszük a keverékbe. Ez a soványabb homokon is jól terem. Vetőmagszükséglet olyan, mint a zabosbükknöynél, sovány homokon azonban kataszteri holdankint 120 kilóig is elmehetünk, aminek természetesen csak 25, legfeljebb 30%-a lehet zab. Akár szénának szárítjuk, akár zölden etetjük, izletes, jó, fehérjében gazdag takarmány. Ápolása megegyezik a zabosbükknöyével.

Emelni lehet a zöldtömeg termését a *mustáros zabosbükknöy* termelésével, amikor is a zabosbükknöy vetőmag közé kataszteri holdankint még 6–8 kg. fehér mustármagot vetünk. Ennek az az előnye, hogy a gyorsan fejlődő mustár a vetés után körülbelül két hónap múlva már kaszálható és adja az első kaszálású zöldtakarmányt, a másodikat pedig a zabosbükknöy. A mustár magját nem szabad a zabosbükknöy közé keverni, mert apró mag, csak nagyon csekélyen szabad a földbe tenni. Előbb elvetjük a zabosbükknöyöt kb. 3–4 centiméter mélyre, majd a mustárt egy-másfél cm mélyen; de szintén gabonaszortávolságra. Ha a föld széles, úgy keresztbe vethetjük. Ha a mustár megerősödött, de jó tenyérnyinél még nem nagyobb, meg is lehet fogsolni.

A tavaszi keveréktakarmányhoz tartozik még a *borsós csalamádé*. A kukoricacsalamádé általánosan termelt és nagy tömeget adó takarmánynövény, ami nélkül a szarvasmarhák nyári takarmányozását szinte el sem lehet képzelni. Nagy hibája azonban, hogy igen kevés benne a fehérje és azt, különösen növesben lévő és tejelő állatoknál lóherével, lucernával vagy fehérjében gazdag abraktakarmánnyal kell pótolni. Gazdaságosabb ennél, ha a csalamádét pillangós virágú növényvel keverten vetjük és így fokozzuk annak a fehérjetartalmát. Erre a leg-

alkalmasabb pillangósvirágú növény a takarmányborsó. De csak a korábbi vetésű csalamádét lehet borsóval keverten vetni, tehát úgy május közepéig. A későbbi vetésű borsó ugyanis a meleg és szárazabb nyáron nagyon gyengén fejlődik. Ez okból nem tanácsos az igen nagyra nővé, túlkései érésű kukoricafajták közé sem borsót vetni. Inkább az apróbb termető, rövidebb tenyészidejű kukoricafajtákat válasszuk borsós csalamádé vetésére.

A kukoricából körülbelül negyedrésszel kevesebbet vessünk, mint tiszta vetésnél, a vetőmagot kat. holdankint 50 kg. borsóval egészítjük ki. Összekeverten, egyszerre is el lehet vetni. Jobbnak bizonyult azonban az a mód, hogy előbb a csalamádét vetik el és kikelés után csak a borsót. Mert a borsó fejlődése gyorsabb. Így, ha későbban vetik, egyszerre virágzik a kukoricával. Bár a keverékbe kevesebb kukorica kerül, mint tiszta vetésnél, a termelt zöldtömeg mégsem lesz kevesebb, sőt sok esetben több. Minőségére pedig sokkal jobb. A talajelőkészítési és ápolási munkák ugyanazok, mint a zabosbükknöynél, azzal a különbséggel, hogy frissen trágyázott földbe lehet vetni, sőt tanácsos is ilyenbe vetni. Április közepétáján vetjük el a kukoricát, kikelés után fölvetjük a borsót. Szárításra, szénakészítésre nem való, de nagyon izletes, tápdús és nagy tömegű zöldtakarmányt ad. Kataszteri holdankint termése a 200 mázsát könnyen meghaladja.

Bartossik Béla

Ingyen megkaphatják előfizetőink a «A szójahab és egyéb pillangósok ojtása» című, 32 oldalas füzetet, ha levelezőlapon kéri a következő címtől: M. Kir. Növénytermesztési és Növénynemesítő Kísérleti Intézet, Kolozsvár 1. Postafiók 90.

Péter I.: A földihernyő vagy más néven moecos pajor, fekete pajor, porkukac, a vetési bagolypille hernyója. 4–5 cm hosszú, szennyszürke, némi zöldes árnyalattal. Feje barnás, hátán három sötétebb sáv fut végig, két középső vonal között világos vonallal, de a hernyó sokszor egyszerűnek látszik. Védekezés: gyomirtás, főként augusztusban, mert azok alatt húzódik meg. Tarlószántás elvégzése, trágya azonnali alászántása, vetés előtt két hétig a földnek sertéssel járatása gyéríti a számát. Kisebb területen érdemes gyerekekkel összeszedetni a növény tövével megbújó hernyókat. Kis falapátkával kotorják ki, bögrébe gyűjtik. Éjjel kizilámpánál, este 10 óra után, könnyű szedni, ekkor rág.

Cs. József, Veresmart: Ha köztéseket pl. szamócat, nem termelünk, a gyümölcsfákat háromévenként trágyázzuk meg. Az ősz folyamán a fa csurgójától (lombja kerülésétől) egy méterre kifelé, köröskörül egy ásonyom mély árkot ásunk. Ebbe szórjuk bele a középérett istállótrágyát vagy műtrágyát. Ha például a fa törzstől a csurgóig 4 méter a távolság, úgy $4 \times 4 \times 3.14 =$ kerek 50 m². Ahány négyzetméter a fa alatti terület, annyiszor 6–12 kg istállótrágyát tesszünk egyenletesen elosztva a megásott árokba. Jelen példánál $50 \times 6 = 3$ mázsza a kisebb, $50 \times 12 = 6$ mázsza a nagyobb mennyiség. Ha telik, inkább többet adunk.

P. I., Köbölkút: Számtartási nyomtatványok küldése ügyében keresse meg az Országos Mezőgazdasági Üzemi és Termelési Költségvizsgáló Intézet, Budapest, V. Nádor-u. 27. sz. alatt.

Egyszerűsített vetőgépbeállítás

A vetőgép is csak gép, s pontos állítás nélkül tökéletes munkát nem várhatunk tőle.

A legtöbb kisgazda egyetlen eljárása, hogy a gabonaszórásra gyárilag beállított gépen felkötö a közönséges csoroszlyákat, ha nagyobb sortávolságra vet. A kormánykereket egyáltalán nem állítja, mert a földön való huzogatás igen sokszor nehéz és mindig időt rabló. A vetőmagmennyiséget nem is kilóra, csak vekóra állítja, beállításpróbát nem csinál.

Holott nem mindig megfelelő a második, harmadik, vagy negyedik csoroszlyával való vetés. Másrészt a csoroszlyák nem mindig jutnak a két járókeréktől egyenlő távolságra. Így a géppel csak egy irányban tudunk fordulni. Végül nagyobb sortávolságú vetésnél sok felesleges súlyt is visz magával a gép.

A gazda nem is annyira a beállítás munkájától húzódik, mint inkább a szükséges számítások elvégzésétől. Igen sokat segítünk tehát, ha a számításokat előre, még a vetés megkezdése előtt elvégezzük, s mindenkorra feljegyezzük. Ily módon ezentúl akár mikor akarunk vetni, csak az előre kiszámított adatok szerint kell beállítani a gépet.

Az első feladat a gépen a csoroszlyákat kellő sortávolságra beállítani. A gyárak már kész állító deszkát szállítanak a vásárolt géphez, melyen a leggyakrabban használt sortávolságokra beállítandó csoroszlyák helyei meg vannak jelölve. Ilyen állítódeszkát vagy léceket magunk is csinálhatunk. S a csoroszlyák le- és felszerelését, valamint elosztását mindjárt szívesebben végezzük, ha minden számítás nélkül egyszerűen csak az állító léceket kell a két nagy kerék közé fektetni. Ezen megjelölve látjuk a kívánt sortávolságra erősítendő csoroszlyák helyeit. A csoroszlyákat tehát egyszerűen a jelek fölé tesszük és megerősítjük. Tévedések elkerülése céljából legjobb ha a léce négy különböző oldalán alkalmazzuk a különböző sortávolságok más más színű megjelölését, s hogy a jel ne kopphasson végleg, nagyfejű szegeket is ütünk az egyes jelekbe.

Az egyszerű és minden arany- és ezüstkalászos gazda által ismert számítás a következő: lemérjük a nagykerékek nyomtávolságát és elosztjuk a sortávolsággal. Az eredmény mutatja a feltehető csoroszlyák számát. Amennyiben a maradék 20 cm-nél több, eggyel több csoroszlyát tehetünk fel a gépre. Most a helyüket kell meghatározni: a két szélső csoroszlyára annyira lesz a járókeréktől, mint a maradék fele. Ha a maradék 20 cm-nél kevesebb volt, akkor a maradék és egy sortávolság összegét felezzük. A felhelyezhető csoroszlyák helyeit te-

Deszkák a csoroszlyák beállítására

hát az állító lécen vagy deszkán úgy jelöljük meg, hogy a szélső csoroszlyák a fent kiszámított távolságra legyenek a keréktől, míg a többi csövek éppen a kívánt sortávolságra jutnak egymáshoz.

Ezt a számítást a rendszerint használt 4–5 sortávolságra elvégezzük s a lécen vagy deszkán előre megjelöljük. Bármikor kell vetni, csak a léceket tegyük a gép alá. A csoroszlyákat percek alatt átszereljük, mert csak arra kell tekinteni, hogy az egyes csoroszlyák a megfelelő jel fölé kerüljenek.

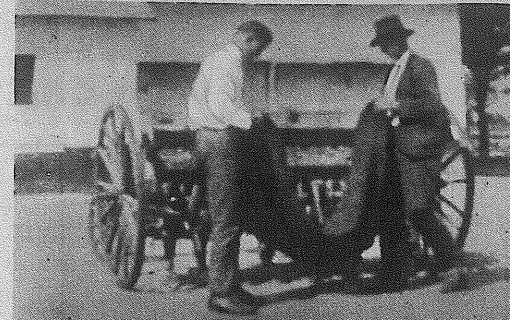
Ezzel azonban a gépbeállítás még csak fél munka. Nem kevésbé fontos a csatlakozó sor beállítása a kormánykerékkel. A gyári beállítású gép ugyanis csak gabonaszórásra vet csatlakozó sorral. Mihelyt a sortávolság, valamint a szélső cső helye változik a kormánykerék is állítást kíván, hogy a sorok jól csatlakozzanak.

Itt is több baj van a számítással, mint a beállítással. Maga a beállítás nem áll egyéb munkából, mint a kormánykerék tengelyének rögzítő csavarja megoldásából, a tengelynek kisebb vagy beljebb való húzásából és a rögzítő csavar megerősítéséből. Nem több idő megcsinálni, mint ezt a pár sort elolvasni. Egyedül az okoz nehézséget hova is állítsuk a tengelyt. Nos itt is az a segítség, hogy a számítást előre megtesszük, a kereket be is állítjuk, de mindjárt meg is jelöljük, hova esett a tengely vége, úgy a jobb, mint a bal oldalon. Ezen számítást is megtesszük előre, mind a négy-öt szakasos sortávolságra. Ezentúl — évek során át — amikor vetni akarunk, minden számítás nélkül csak a jelekre állítjuk a tengely végét és a sortávolság beállítást is nyert.

Az ismert számítást itt is csak röviden ismételtem: Először a kormánykereket alapállásba állítjuk a nagy kerékekkel egy nyomba. E célból a függőleges kormánytengelytől mérve a hátsókerékek nyomtávolságának felére állítjuk a kormánykereket. Ebből az alapállásból annyival húzzuk szűkebbre vagy tágabbra a kormánykereket, amennyivel a sortávolság szűkebb vagy tágabb a szélsőcsoroszlyára és nagykerék távolságának kétszeresénél. A kormánykereket ez esetben a járókerék nyomán kell vezetni. Ha nagy sortávolságnál, a kormánykereket az alapállásból olyan nagy távolságra kellene kihúzni, hogy az a rövid tengely miatt nem lehetséges, akkor csak felére húzzuk ki, de a kormánykereket ez esetben saját nyomán kell vezetni.

A harmadik állítandó dolog a vetőgépen a vetőmagmennyiség. Nagyjából megtesszük ezt a gazdák. De a legritkább esetben próbálják utána, jó-e az állítás. Az eljárás itt is egyszerűbb, mint a számítás, tehát itt is végezzük el a szükséges számításokat előre. A próba úgy történik, hogy a vetőgép hajtótengelyének végét feltámasztjuk kisse, magot a ládába teszünk és ponyvát a csövek alá, leeresztjük azokat s addig forgatjuk a hajtókeréket, míg egytized kat holdat bejárt volna a gép. A kiszórt magot megmérjük, valóban egytized része-e a kívánt magmennyiségnek. Szükség szerint kisse tágítjuk vagy szűkítjük a mag adagolását. S csak örülünk, ha elsőre sikerült a beállítás, de ez ritka.

De hányszor kell megforgatni a ke-

Ponyvát terítenek a csoroszlyák alá

reket, míg egytized holdat bevet a gép, ez a kérdés? Ezt is kiszámítjuk előre, ismét a használt 4–5 sortávolság mellett. Az eredményt jó erősen beírjuk a magláda tetejének belsejére s azután soha többé nem kell számításunk, csak feltámasztani a tengelyvéget és forgatni a kereket a magláda tetejéből leolvasható számaink szerint.

A számítás röviden a következő: 1,836.000-et elosztjuk a kerékátmérő, a csövek száma és a sortávolság szorzatával. Ez osztás eredménye megmutatja, hányszor kell megforgatni a kereket, míg egy kataszteri hold egytized részét bejárja a gép.

Ezeket a számításokat előre elvégezzük és az ajánlott megjelölések után a vetőgép mindenkori beállítása valóban nagyon leegyszerűsödik.

A csoroszlyákat a léce jelei fölé tesszük, a kormánykereket a jelig húzzuk és a vetőmagmennyiség próbájára leforgatjuk a járókereket, megmérjük a kiszórt vetőmag súlyát. Ennyi az egész.

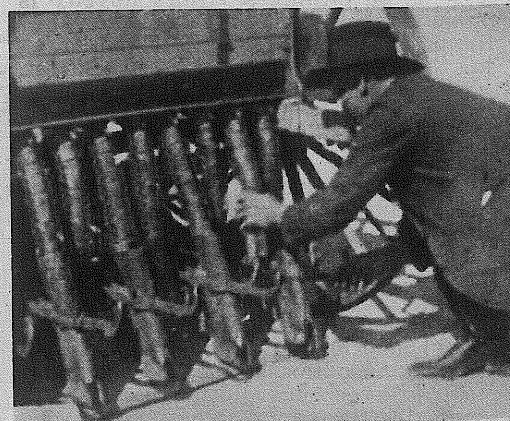
Érdeemes ezeket elvégezni!

Kicsi munkának nagy az eredménye. Két példa: többszörösen kell kipótolni kézikapálással, ha rossz a csatlakozó sor, mert azt hittük: minek az állítás, szemmértékre is vezethetjük a gépet. És kikelés után látjuk, hogy a csatlakozó sorokban nem mehet el a lókapu, mert szűkre sikerült.

Másik példa: A vetőmagmennyiség beállítását utána próbáljuk. Az első beállítás 5%-kal többet vetett volna ki. Ezt az öt százalékot így megtakarítjuk. Nem is sok, észre sem vettük volna próba nélkül. Mégis csak 10 hold tavaszi vetésnél 50 kg szemet megtakarítunk. Pár perces munkánk jutalma 11–15 pengő. Vagyis, pár perc munkájával két napszám ára kerül ki.

Vig Károly

m. kir. gazd. tanár, Mezőkövesd.

A csoroszlyák beállítása

Jól beállított vetőgéppel

Pétisóval leküzdhető a tengerihiány

A talaj termelőerejének biztosítása kiterjedt állatállomány nélkül elképzelhetetlen. Ehhez azonban takarmány kell. Azt lehet mondani, hogy elegendő takarmányt termelni szinte sohasem lehet. Különösen áll ez a homokos területekre. A könnyű homokon rendszeren gyenge a takarmánytermés, de különösen silány eredményt ad a tengeri. Mégis erőltetik ezt, főként a szára miatt, még akkor is, ha csak 7–10 q-t terem kat. holdanként.

Könnyű homokjainknak elsősorban nitrogén-műtrágyára van szüksége. Ezt pétisó alakjában lehet legjobban megadni. Alábbi műtrágyázási eljárással könnyen és biztosan lehet fokozni a tengeritermelest. Lehetővé válik vele a tengeritermelés olyan homokon is, hol egyébként haszonnal csak rozsot lehet termelni.

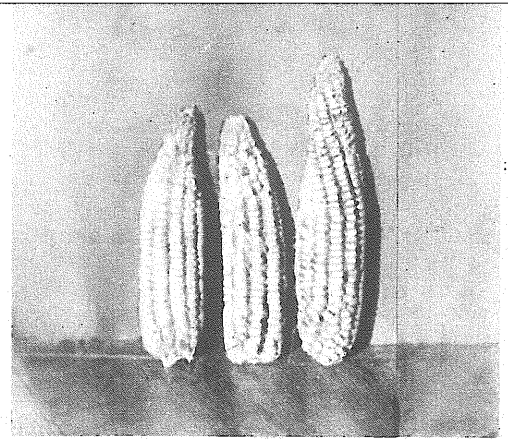
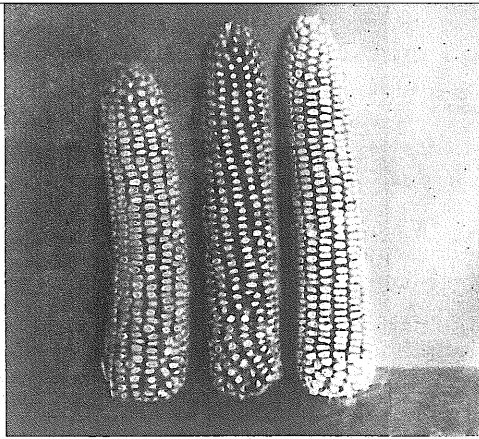
Az eljárás a következő: *Amikor a tengeri kisarasznyi* (kb. 15 cm) magas (június elején), minden tőhöz a talaj felszínére fakanállal egy lapos evőkanálnyi (1–1.5 dkg) pétisót odaszórunk, hogy az a tő környékén tenyérnyi területen elterüljön. Vigyázni kell, hogy a pétisó ne kerüljön a tengeripalánta tölcéséresen összesodrott leveleibe. Bekapálni nem kell. Semmi további munka nincs, ugyanúgy kell művelni, mint közönségesen.

Ezzel az eljárással használja ki legjobban a tengeri a pétisót. Már 3 hét múlva észrevehetően nagyobb és *haragoszöld* színű lesz. Színét tengeritöréssig megtartja és kb. felével magasabb lesz, mint a műtrágyázatlan. Míg a műtrágyázatlan könnyű homokon gyomok nem tudnak nőni, addig a műtrágyázott szakaszon az alacsony fűféle gyomok borítják a talajt s így a homok megkötését is előmozdítják. A pétisózott tengeri a szárazságot jobban bírja, nem furulyázik oly hamar.

Fenti eljárással bámulatos eredményt lehet elérni minden talajon, kivéve a nagyon humuszos, hideg és nedves talajokat, mely utóbbiakon különben nem is nagyon megy a tengeri. Ne sajnálja senki ez eljárást megpróbálni. Ha kételkednek gazdatársaim az eredményben, úgy legalább egy kis darabon próbálják meg. Biztosítom, hogy többé a pétisót el nem hagyják.

Közlöm a terméseredményeket is. Debrecen melletti gazdaságomból.

1940-ben műtrágyázatlan 8.60 q cső, 16 q szár kat. holdanként; 150 kg pétisóval

Balról a pétisózott, jobbról a műtrágyázatlan tengericsövek. A műtrágyázatlan csövek kicsik, fesszul benőttek, léha szeműk.

sóval 12.30 q cső, 26 q szár. Többlet 3.70 q cső, 9 q szár.

1941-ben műtrágyázatlan 9.90 q cső, 11.65 szár kat holdanként; 200 kg pétisóval 15.10 q cső, 14.45 q szár. Többlet: 5.20 q cső, 2.80 q szár.

Az 1941. évi eredményt nagyon leontotta az országos vihar, mely a nehezebb csövé és magasabb pétisózott szakaszon sokkal nagyobb kárt okozott.

Rendes években a műtrágya árát

maga a tengeriszár terméstöbblete is majdnem fedezi.

Biztosan lehet számítani 30–40%, kat. holdanként 4–5 q terméstöbbletre. Jobb homokon még kedvezőbb az eredmény.

Ha csupán a tengeritermő terület felén mintegy 1.000.000 kat. holdon alkalmazzuk a pétisót és holdanként 4 q-t vesszünk számításba, az ország terméstöbblete mintegy 4 millió q csöves tengeri lennel!

—III—

A LEGELŐRE KIHAJTÁS ELŐTT

A legelőn található zsenge fű a legtermészetesebb táplálék. Tulajdonságaiban sorban különbözik a téli takarmányoktól. A legelő füvének terfogatata, de különösképpen víztartalma nagyobb, mint az istállóban etetett téli takarmányoké. A legeltetés kezdetének idején a zsenge füvek igen csekély nyersrostot tartalmaznak. Ez a csekély rostmennyiség gyakorol az emésztőcsatorna nyálkahártyáira kellő mértékű ingerlő hatást, pedig ez a jó emésztés érdekében szükséges volna.

Legelőre kihajtás előtt tehát állataink takarmányozásán fokozatosan változtatnunk kell. Napi adagjukban emeljük a vízenyős gyök- és gumós takarmányokat, a silózott takarmányfélék mennyiségét, melyeket polyvával, szeeszkázott szalmával arányosan keverünk. Ha így járunk el, fokozatosan tágitjuk az emésztőcsatornát és ezzel emeljük az emésztőcsatorna befogadóképességét, amivel azt érjük el, hogy a legelő nagy terfogatú zsenge fűvétől hirtelenül nem telnek el állataink. Ezzel az eljárással ellensúlyozhatjuk a legelő zsenge füvének használati hatását.

A legeltetés kezdeti időszakában a reggeli kihajtás előtt adjunk kevés szalmát, vagy pelyvával füllesztett takarmányt állatainknak. Ezzel elejét vehetjük annak, hogy a sokszor még túlhideg fűvet az állat éhgyomorral falja s a hideg fű legelése nála emésztési zavarokat okozzon. A magas nyersrosttartalmú téli takarmány az emésztőcsatorna nyálkahártyájára ingerlő hatást gyakorol, tehát az állat emésztését rendben tartja.

Ha így takarmányozunk, akkor állataink jól kihasználják majd a legelőt.

Nem csupán az állat gyomra és emésztőcsatornája kívánja meg a legelőre való előkészítést, hanem annak végtággal, tüdeje és szíve is, mert a legelőn az állatnak jól kell bírnia a járását.

Tehát már a legelőre hajtás előtt rendszeresen kihajtjuk állatainkat az istállóból, mozgatjuk a karámban. Ha

karámban nincs, megfelel az udvar is. Nem szabad megfélemezni az állataink körmeinek rendszeres gondozásáról sem. A hosszúra s szabálytalanul növekvő köröm éppen úgy fájdalmasá teszi az állat számára a járását, mint a szűkre szabott csizma, vagy cipő az emberét. Fájós lábú jószág a legelőn nem javul, hanem romlik.

Ne kerülje el figyelmünket szarvasmarháink tühegyesre, élesre csiszolódott szarvvege sem. A szarvveget fűrészszel, reszelővel, vagy éles késsel tompítsuk le. A legelőn összeverődő sok idegen állat összeszokását verekedés előzi meg, amikor a hegyes, éles szarvakkal sok kárt tehetnek egymásban.

A legeltetésnek, sok jósa mellett, akadnak veszélyei is. Ezek elsősorban a fertőző állati betegségek: a lépfene és a sercegő üszög. Ellenük legkésőbb áprilisban alkalmazott ojtásokkal eredményesen védekezhetünk. A legelőre küldött jószágnál figyelmünk terjedjen ki arra is, hogy belső és külső élősdivel fertőzött, vagy fertőzésre gyanús állat ne kerülhessen a falkába. Métélyre, rozsféregre, marhabögölyre, rühre gyanús, ápolatlan, beteges kinézésű állatokat nem szabad legelőre engednünk.

Ily rendszabályok szigorú alkalmazásával sok károsodást előzhetünk meg.

Mikor érkezett el a kihajtás ideje? A viszonyok országsszerte különbözők. Naptári napot erre kitűznünk nem lehet. A helyes időpontot a legelő állapota jelzi a gazdáknak, arra hallgassunk, amit a legelő mond.

Károsodás nélkül legelőre hajtható a jószág, ha annak talaja fagymentes időben sem süpped az állatok járása alatt és a legelőn levő fű legalább egy arasz magasra nőtt.

Túlkorai kihajtás nincsen hasznára sem a jószágnak, sem a legelőnek, még kevésbé a legeltető gazdának.

Buland Tivadar,

a marosvásárhelyi közép fokú gazdasági tanintézet igazgatója.

Leforgatják a nagykereket

magot takarítunk meg!

Balatonrendes

Megállapították újból a lisztjelleg-mintákat

A közellátási miniszter újból megállapította az egységes búzakenyérliszt (malmi jelzése: E. B.), valamint az egységes rozsliszt (malmi jelzése: R. L.) legvilágosabb és legsötétebb színhatárát, továbbá a finom lisztek (0-as lisztek) legsötétebb színhatárát. Április 20-tól kezdve csak ilyen lisztek szabad forgalomba hozni.

Több cukrot kapnak a méhészek

A kései kitavaszkodás miatt a méhek munkája is később indul meg. Ezért a pénzügyminiszter megengedte, hogy a méhesaládonként már régebben megállapított két kiló tiszta cukron felül a méhészek méhesaládonként még további egy kiló tiszta cukrot használhassanak fel.

Ruházati központot állítottak fel

A központnak az a feladata, hogy gondoskodjék a polgári lakosság ellátásához szükséges ruhaneműekről. Elosztja az iparosok között az anyagokat, ideértve a cérnát is és a textilárak gazdaságos felhasználására ügyel.

Mit HALLGASSUNK a RÁDIÓBÓL?

Április 27-én, hétfőn, délután 5 óra 15 perckor: *Mindnyájunk gondjai*. Este 7 óra 20 perckor: *Honvédeink nótát kérnek*.

28-án, kedden egész nap műsor Győr városából.

29-án, szerdán délután 2 óraker: *Ifjúsági énekkarok: Békésszentandrás, Cinkota*.

30-án, csütörtökön, délután 5 óra 35 perckor: *Kertészeti gazdasági tanácsadó*.

Május 1-én, pénteken 6 óra 40 perckor: *Májusfa*. Néprajzi előadás.

2-án, szombaton este 7 óra 20 perckor: *Magyar ének — magyar lélek*. Előadás.

3-án, vasárnap, délután 3 óraker: *Dr. Ember: Mezőgazdasági öregségi és özvegyi biztosítás*. Kállay K.: *Kisgazda és az öntözés*.

Minden hétköznap déli 1 óra 30 perckor: *Honvédeink üzennek*.

Budapest II. hullámhosszán kedden és szombaton este 6 óra 35 perckor: *A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája*. Hírek. Értesítések.

Zár alá vették a szénát, szalmát és a takarmányokat

Nem lehet gondoskodni honvédségünk lóállományának és gazdáink állatállományának takarmánnyal való ellátásáról, ha nem tudjuk, hogy mennyi a takarmány. Ezért került most sorra megint ebben az esztendőben is a széna és a szalma bejelentése.

A rendelet szerint be kell jelenteni az 1941 vagy ennél régebbi termésti mindenféle-fajta szénát, szalmát, még a heréféleségek és hüvelyesek szalmáját is. Mindezeket azonban csak akkor, ha ezek mennyisége a 100 q-t meghaladja. Be kell jelenteni továbbá azt is, hogy kinek van a birtokában széna- vagy szalmaprés. A bejelentés határ-

ideje április 21. Helye: a községi előjáróság. A bejelentésben fel lehet tüntetni, hogy szénából július végéig, szalmából pedig július végéig számitva mennyi szükséges a gazdának.

A bejelentett szénából az a mennyiség, amely a gazdaság számára nem szükséges, zár alatt áll és azt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.) igénybe veheti közpénzfizetés ellenében.

Szénát és szalmát csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani. Nem szükséges ez az igazolvány, ha a gazda szénát vagy szalmát másik gazdához, kereskedőhöz, vagy pedig piacra fogatos jároművön szállít.

A községek és városok közterületeit is be kell vetni

»Egy talpalatnyi föld sem maradhat bevetetlenül« — mondotta a földművelésügyi miniszter egyik beszédében. Ha honvédeink kint harcolnak, akkor itthon kötelessége mindenkinek a többtermelés. Ezért rendelte el a belügyminiszter is, hogy a községek és városok járjanak jó példával előre. Ingatlanaikat műveljék meg kellő időben, a beltelkeket pedig, a közterületeket, a parkokat vessék be konyhakerti veteményekkel. A nyugati háborút viselő országokban már tavaly is megtették ezt, nekünk sem szabad elmaradnunk, mert annak magunk látjuk kárát.

Korábban zárnak a vendéglők és más nyilvános helyiségek

Mulatozás nem illik a mai időkhöz. Ezért a kormány elrendelte, hogy a vendéglők, kocsmák, italmérések, mozik, egyesületek, társaskörök nem tarthatnak tovább nyitva éjszakai egy óránál. A korlátozások nem vonatkoznak a vasúti vendéglőkre.

Irtani kell a marhabögölyt

Az a szarvasmarha, amiben benne van a marhabögöly, más néven: marhabagócs lárvája, kevesebbet ér, mert a bőrét átluggatja ez az állati kártevő. Egyik számunkban be is mutatunk képen is, hogy hogy néz ki a marhabögölyös szarvasmarhának a bőre. Ma pedig, amikor a talpbőrnek olyan szükében vagyunk, szükségünk van minden szarvasmarha hibátlan bőrére. Kötelessége ezért a gazdának a földművelésügyi miniszter rendelete szerint az, hogy április 15. és június 30. napja között állandóan ügyeljen arra, hogy az állatokon található bögölylárva elpusztítsa. Legelőre kihajtani

csak azt a marhát szabad, amelyen a lárvákat elpusztították. A legelőn állandóan kint tartott szarvasmarhákat a legelő birtokosa (legelőbirtokosság) köteles állandóan vizsgáltatni és a lárvákat saját költségén elpusztíttatni. Ha a szarvasmarhának a tulajdonosa, vagy a legelő birtokosa e kötelezettségét elmulasztja, a községi előjáróság az ő költségeikre végezheti azt el. Állatvásárra se szabad olyan marhát felhajtani, amelyben bögölylárva van. Az ilyen állatot nem engedik a vásár területére.

Új vízügyi hivatalok

Mindinkább jobban felvesszük a harcot a vizek kártételei ellen. A harchoz szakemberek kellene. Ezért a földművelésügyi miniszter most felállította a Zagyvaszabályozás Kirendeltségét, a Tiszai és Körösi Kotrások vezetését, végül a Vízierőügyi Hivatalt.

Magyar föld

Mezőgazdasági képes néplap
Megjelenik hetenként.

Felolós szerkesztő és felelős kiadó:
Kovrig János dr.

Szerkesztő:
Csongrádi György

Kiadja a
Mezőgazdasági Művelődési Társaság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.

A Magyar föld előfizetése a Rádiós Gazdasági Előadások füzetével egy negyedévre 1 pengő 30 fillér.
Egyes szám ára 12 fillér.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Ha nincs kéznél megoimzett csekklap, veszünk blankó-csekklapot a postán, ráírjuk a címet: Magyar föld kiadóhivatala Budapest és a 3357-es csekkszámot.

átdörzsöljük. Ha kopás nincs a ruhán, a zsírfolt szépen eltűnik. Utána a ruhát arnyékos helyen szárítjuk.

Tintafolt gyakori ott, ahol iskolás-gyerek van. Akárhova folyik a tinta, első dolgunk legyen, hogy amennyit csak lehet belőle, itatóspapírossal itassuk föl. Agyterítőn, pokrócon, vastagabb asztalterítőn, vagy ruhát a leitatott foltra azonnal konyhasót szórunk, amit egy kis ecettel megnedvesünk. A só vastagsága jó másfél ujjnyi legyen. Ezt a só két napig rajta hagyjuk a tintafoltot. Csak arra vigyázzunk, hogy a só mindig egy kicsit nyirkos legyen. Utána lesöpörjük és a foltot langyos vízrel vagy benzinnel ledörzsöljük. — Fehér ruhából, világosszínű vékony ruhából úgy távolítjuk el a tintát, hogy a tints részét azonnal tejbe áztatjuk. A foltot két napig is benne lehet hagynunk az áztatásban, csak a tej el ne párologjon róla. Két nap múltán kivesszük, kimossuk. A tintának nyoma se marad.

Gyümölcsfoltot kénes gyufával tüntethetünk el. A foltot benedvesítjük és alatta kénes gyufát égetünk. Ugyeljünk arra, hogy a láng a szövethozzá közel ne jusson, mert akkor megég.

Vörösbortfoltnál első segélynyújtás, hogy azonnal vizesen sós rá, és utána mindjárt langyos vízben mossuk ki.

Kocsikenőcsös ruhát akként kenőcs-telenítünk, hogy terpentinnel lágyan dörzsöljük. A terpentin a kenőcsöt oldja. A megmaradt nyomokat a végén benzinnel tisztítjuk. Nagyon makacs folt.

Vért a langyos víz oldja, de csak a friss vért. Ha a vér már megszáradt, akkor házi szappannal szappanozzuk be, lehetőleg igen kevés vízzel, egy éjjelen át hagyjuk úgy és akkor hideg szódás oldatban áztassuk néhány órát.

A fűfoltot a meleg alkohol oldja. Ha vészonneműben van, akkor a ruha kifőzésekor is eltűnik.

Rozsdafolt színtelenítése már nehezebb művelet. Patikában veszünk heresót. Körülbélül felgyűszűnyi heresót feloldunk két evőkanálnyi forró vízben. Utána a foltos ruhát ráteszük egy bögre tetejére, úgy, mint mikor a vásznát a befőttes üveg tetején kifeszítjük. Az így kifeszített részen legyen a rozsdafolt. Azután a rozsdafoltra kávéskandállal addig csöppentünk a meleg heresóoldatból, amíg a rozsdafolt el nem tűnik. Ez a munka türelmetlen embernek nem való.

KIVÁNCSI EMBER

VADLOTT: Arra kérem a nagyságos bíró urat tessék nekem egy védőügyvédet állítani.

BÍRÓ! Maga töredelmesen beismerte, hogy Nagy Jánosnak ellopta az óráját. Mit hozhatna föl ezek után az ügyvéd a maga védelmére?

VADLOTT: Erre volnék én magam is éppen kíváncsi.

FURFANGOSAN

— Má meg új ruhát kérsz. Terka?
— Ujat hát. Minél több új ruhám van, annál jobban kímélem a régieket.

ÓSZINTE BESZÉD

— Mit csinál ön, hogy annyira hízik?
— Semmit.

ÉTELEK

PÁROLT MARHAHÚS. A húsról leszedjük a bőrös részt. Gyorsan megmossuk, hogy az apró csontszilánk lekerüljön a húsról. Főlszeleteljük, vagy egészben is maradhat. Ha szeleteltük, akkor kissé megveregetjük húsvéróval és megsózzuk a húst. Most veszünk egy lábást, az aljára teszünk zsírt. Félkiló húshoz evőkanálnyi. Mevlangyosítjuk. Belerakunk egy felszál vékony karikára vágott sárgarépat, néhány szelet petrezselyemgyökeret, egy kisebb fej vöröshagymát karikára vágva, egy késhegynyi piros paprikát, kevés paradicsomot. Erre rárakjuk a húst. Ha van egy kevés füstölt szalonna, vágjunk abból is a hústra néhány szeletkét. Fedővel takarjuk be a lábást. Lassú tűz mellett pároljuk. Amíg a saját levét el nem főtte, ne öntsünk hozzá vizet. Forgassuk a húst és ha már lé nincs, akkor nagyon kevés langyos vízzel pótoljuk.

TANÁCSOK. Pároláshoz a combhús a legjobb. Friss vágású hús soha sem olyan porhanyó, mint ha egy-két napig hideg helyen áll. Ez téli időben nem okoz gondot. A húst kisebb lábosba tegyük, mert ha véletlenül erősebben megraktuk a tüzet, a leve nem ég le olyan könnyen, mintha nagy edényben kevés hús volna. Ha mégis megtörténne, azonnal vegyük ki a húst, leégett részeit vágjuk le, tegyük más lábasha és szereljük föl újból. A pároláshoz legalább két és fél óra, öregebb húsnál 3 óra kell.

TURÓS TESZTA. Ezt a tésztát izletesen csak falu helyen süthetik. Ott van jó hozzávaló. Mégpedig: szárazabb túró, azután vaj, liszt és kevés cukor, só, esetleg rum. Amennyi a vaj, ugyanannyi súlyú szitán áttört túró, ugyanannyi lisztet összegyúrunk. Óvatosan megsózzuk. Tehetünk egy evőkanál rumot is bele. Gyorsan összegyúrjuk és úgy nyújtjuk és hajtogatjuk, mint a hájastésztát. A hajtogatást háromszor ismételjük és közben egy negyedórát pihentetjük a tésztát. Csinálhatunk finom pogácsát is belőle. Ha kevesebb sós és egy kis porcukrot gyúrunk a tésztába, akkor meg lekváros, kiflit. Kiflit úgy sütünk, hogy jó meleg sütőben, vagy még jobb, ha kemencében egyenletesen, félóra hosszat sütjük. Ha jól sikerül, leveles és omlós ez a tészta. ?

Országos vásárok

Április 25, szombat:

Apátfalva, Balatonszentgyörgy, Csongrád (krv), Magyaregres (juhvásár), Oplánd (juhvásár), Szászlekenca (juhvásár), Szentés (krv), Toponád.

Április 26, vasárnap:

Csantavér, Csány (buv), Kula, Nagy-kőrös.

Április 27, hétfő:

Acsad, Bácsalmás, Baracska, Bonyhád, Doveceser (áv), Halmi (áv), Hatvan (áv), Kiskőrös, Komárom (áv), Nagyatád, Nagytarna, Oklán (krv), Rakamaz, Szikszó, Tiszanána.

Április 28, kedd:

Bicske (áv), Bücsü, Istvádi, Jászszent-andrás, Resznek, Serje, Verebély.

Április 29, szerda:

Bicske (krv), Verebély (krv), Resznek (krv).

Április 30, csütörtök:

Alsónyáras áv., Zirc áv.

Május 1, péntek:

Buj áv., Gyékényes, Majs, Marcali, Muraszterdahely, Nyárádszereda, áv. 1-2., Szilasbalhás, Székelyhid áv., Székelykeresztur, áv. 1-2., Tököl, Teke áv., Zirc krv.

Május 2, szombat:

Felsővisó áv., Homokszentgyörgy, Hosszú-peresztek, Kézdivásárhely, áv. 2-4., Kraszna, áv. 2-4., Mezőörményes, áv. 2-5., Nagycsákány.

Május 3, vasárnap:

Apatin, áv. 3-4., Nemesmíllicsics áv., Palánka, áv. 3-4., Tiszakürt, Temerin.

Május 4, hétfő:

Alsópatyi, Balassagyarmat áv., Balatonfőkajár, Erd. Dunavece, Herczegszőlős, Jászjókóhalma, Karád, Kisterenye, Lelesz, Léva áv., Magyaróvár, Mernye, Nagykőrű, Pécs, Pécel, Perocsény, Péterrébe, Sopron, Solytör, Sajógömör, Szentendre, Szikszó, Szászrégen, áv. 4-6., Tiszaörs, Zsibó, áv. 4-5.

Lovakat vásárol a katonaság

A következő helyeken tartanak katonai lovasárokat:

Április 28-án 10 órakor: Mesterszálláson; 12 órakor: Turkevén; 15 órakor: Kuncsorbán.

Április 29-én 9 órakor: Kunhegyesen; 12 órakor: Kunmadaroson; 15 órakor: Abádszalókon.

Április 30-án 9 órakor: Törökszentmiklóson; 12 órakor: Cegléden.

OK

Férfi: Hova lett a pálinka ebből az üvegből?

Asszony: En ittam meg. Megmondtam már, hogy nem tőrök pálinkát a háznál.

JÓ FIU

Anya: Mi az, Karcsi, te jutalomkönyvet hoztál haza az iskolából. No igazán derék gyerek vagy.

Karcsi: Tudod, mama, a jutalomkönyvet a Jenő kapta, de én megmondtam neki, hogy beverem a fejét, ha nem adja nekem.

BALSEJTELEM

— És miből gondold, hogy a férjed nem szeret, hiszen naphosszat melletted van?

— Éppen ebből. Ha szeretne, akkor eljárna a barátaihoz és elmondaná nekik a boldogságát.

TRÉFAK

KEZDŐDIK A NAGYTAKARITAS

— Azt hiszem, Mari, itt az ideje, hogy megkezdjük a nagytakarítást.
— Mivel akarja elkezdeni?
— Azzal, hogy felmondok.

Ifj. Nagy Lajos

Jövedelem a kenderből

Háborús idöket élünk. Ez a termelésben is érezteti hatását, mert az ipari növények értéke magasabb. A számítógazda tehát arra fekteti termelésénél a súlyt, ami kifizetőbb és nemzeti szempontból is fontos.

Többek között ilyen a rostkender. Ha sok dolog van is vele, mégis érdekes vele foglalkozni, mint azt az itt következő beszámolómban felsorolom.

80 négyzetöl rostkendert vetettem május 9-én, tavaszi szántásba. (Összel a sok víz miatt nem lehetett megszántani alája.) Jó erőben levő talajba 6 kg magot vettem. A vetés egyik felét pétisóval megműtrágyáztam. Ez mutatta is mindig a hatását, negyedrésszel jobb volt, mint a műtrágyázatlan. A mag jó volt, a növények szépen fejlődtek.

A virágos kendentöveket július 29-én kinyűttük és eláztattuk. Hatnapi áztatás után kimosva, kiszáritva, megtörve és tilolva, a munka megtartott két asszonnak két és fél napig, ez 5 nap-szám 12 pengő 50 fillér.

A magvas kendentöveket szeptember 4-én nyűttük ki sarlóval, mert száraz volt a föld. Ezeket megszáritottuk és a magvakat kicsépeztük, majd a töveket eláztattuk. Ekkor az áztatás 12 napig tartott, mert már hideg volt a víz. Kimosás, megszáritás, törés, tilolás után 24 kg tiszta rost lett. A munka ennél 2 asszony á 3 és fél nap = 7 nap-szám = 17 pengő 50 fillér érték.

Kifésülésnél nem lett külön véve a szála és a kóc, mert pamukot nem tudunk a szövéshez beszerezni és így egybe maradt, vastagon lett fonva, zsákoknak. A fonás rokkán történt, 2.50 pengőbe került kilója, ez = 60 pengő. A fonál kimosása gyenge meszes vízben, száritás, gombolyítás 2.50 pengő. A fonál megvetése és felhúzása, a szövés, összesen 8 napig tartott = 20 pengő. A zsákok megvarrása darabonként 50 fillérbe került, 18 darab lett,

TANULJUNK EGYMÁSTÓL

ez 9 pengő. A fogatos munkákra, mert kicsi volt a terület, csak 3 pengőt az 5 kg pétisó ára 1 pengő, ezek mind-összesen 124 pengő 50 fillért tesznek ki.

A vászonból 18 zsák lett, ennek darabját 7 pengővel számítva — bár ennyiért oda nem adnám — 126 pengő. 25 kg mag á 72 fillér (vetőmagon kívül) 18 pengő, ez összesen 144 pengő, a különbség 19.50 pengő. Egy kat. holdnál ezt 20-szorosan kell venni, az 390 pengőt tesz ki, ami a búza majdnem teljes értéke, ez a többletbevétel.

Ha most még számításba vesszük, hogy jóformán az összes munkát a házi asszonyok végezték el, nyugodtan mondhatjuk, hogy ez a darabka föld megtette a magáét. De nemzeti érdek is, hogy köteleességünknek tartjuk a rostkender termesztését is, ezzel nemcsak a magunk, de hazánk javát is szolgáljuk.

Ifj. Nagy Lajos
ezüstkalászos gazda, Szodó

Ifj. Mátyás Sándor

trágyadomb az egész udvar. Nagyobb esőzések után nemcsak a trágyalé folyik az utcára, de a trágya kilugozott leve is.

Mikor haza kerültem a gazdasági iskolából, mint községünk elsőnek végzett aranykalászos gazdája, a trágyatelep megépítését kezdeményeztem legelőször. Sikerült is a Mezőgazdasági Kamara segítségével megépíteni.

A trágyatelep végében trágyalékutat építettem betonból. Csak jó trágyalékútban lehet jó trágyalevet tartani. A trágyalé sokoldalú trágya, mert a talajt a feltétlenül szükséges baktériumokkal gyarapítja és a növényeknek megadja azt a tápanyagot, melyet az veszteség nélkül teljesen felhasználhat.

Az első kísérletet répaföldön végeztem. Az egyik dülőben 300 négyzetöl répát vettem, ennek felét megtrágyaleveztem. A trágyalevet március utoljában hordtam ki, utána befogasoltam, majd elvettem a répamagot, fehér takarmánycukorrépat. Már a sarabolásakor meglátszott, hogy a trágyalevezett részen a répa sokkal erősebben fejlődik és dúsabb levézetű, mint az a táblarész, amelyik nem kapott trágyalevet.

Elérkezett a szedés ideje, az eredmény meglepő volt. A megtrágyalevezett táblarészen 60 mázsa répa termett, ami megfelelt 1 kat. holdon 640 mázsa termésnek. A másik táblarészen is igen szép volt a répa, de csak 45 mázsa termett, bár ez is egy holdra számítva 480 mázsa répának felelt meg.

Látszik, hogy megérte a csekély fáradságot a trágyalevezés. Pedig ez valamikor — sok helyt még most is — mind elpárolgott a semmibe. Pedig pénzt ér minden literje, ezért nagyon ajánlom gazdatársaimnak, hogy kezdjék meg annak gyűjtését és felhasználását. Mert igaz az a közmondás, hogy a »trágyalé arany a gazdaságban«.

Ifj. Mátyás Sándor
aranykalászos gazda, Déneslak.

A trágyalé használata

Gazdasági trágyáink közül különösen a trágyalé az, melyet legkevesebbre becsülnék és még kevésbé használnák fel gazdáink. Pedig ha egy kis figyelemmel vagyunk, meggyőződhetünk arról, hogy nagyobb megbecsülést érdemel, mint amennyiben eddig része volt. Sajnos községünkben is jócskán akadnak, akik nem akarnak hinni a trágyalé hatásában. Ilyen embereknel

ESTI ITATÁS

*Lobogó lángú olajmécses,
Világít a rövidszarvú tehenekre.
Vizet hoz nekik a kisbéres,
Egy régi hajlottszélű vederbe.*

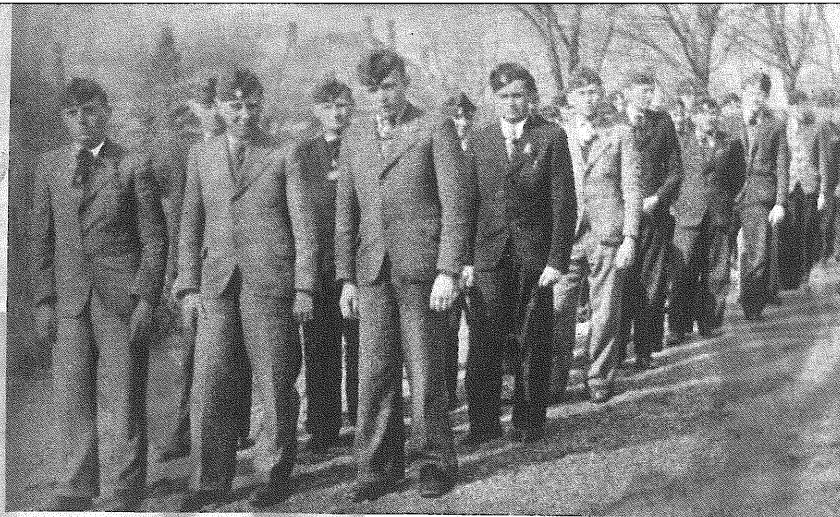
*Hangosan szürcsöl egy kisborjú,
Majd hirtelen felkapja bozontos fejét.
A veder is utána fordul,
Mellette csodálkozva néz rá egy tehen.*

*Kintről besüvit az őszi szél,
Egyik üsző fázósan rázza meg magát.
Sziszegve lobog a fali mécses,
A béresen is megrántódik a kabát.*

*Később a tehenek közé megy,
Megnézi, ittak-e, s elveszi a vedret.
A falnál elfújja a mécseset,
Kimegy, bezárja az ajtót... Pihenjete!
Mezőberény, 1941 november.*

Balogh Ferenc

A komáromi téli gazdasági iskola növendékei

Vizsgáztak a KISALFÖLDI GAZDAIFJAK

A vizsga hallgatósága

Nagy Vencel gazdasági főtanácsos,
bencés jószágkormányzó elnököl
a vizsgán

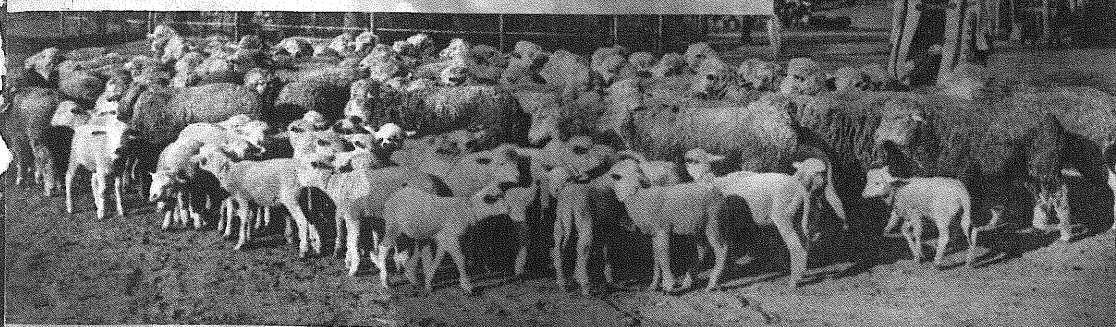

Dusa Béla kitűnően felel

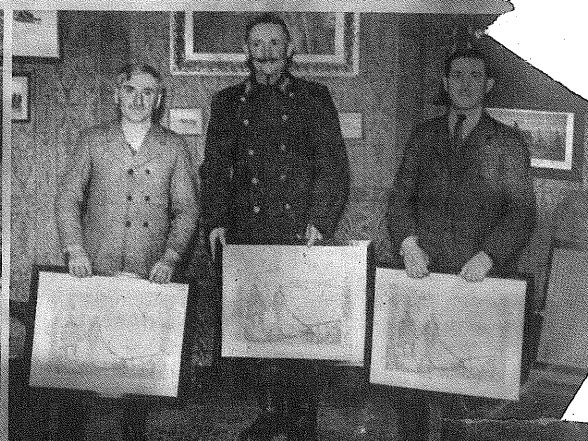

A szülők

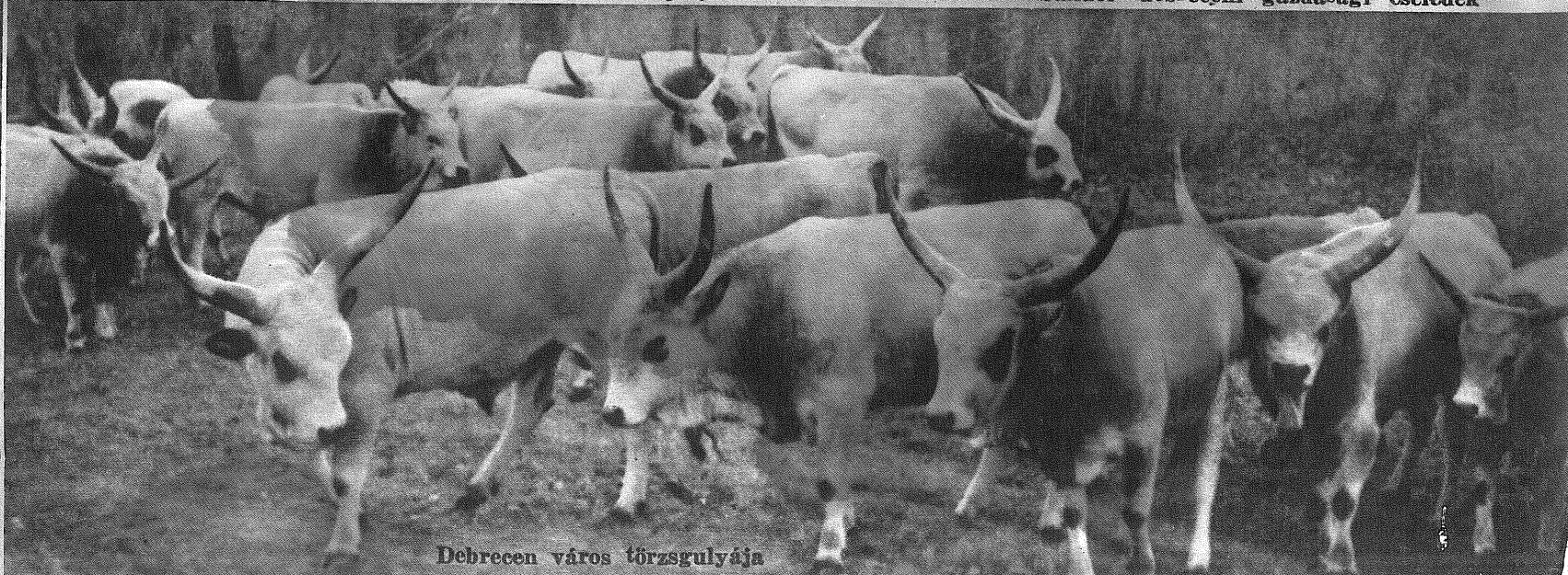
Bánffy miniszter debreceni látogatása

Vasi Gábor birkáit is megnézte a földművelésügyi miniszter a debreceni gazdasági akadémia majorjában

Kovács Sándor, Varga Lajos és Porció Sándor debreceni gazdasági cselédek

Debrecen város törzsgulyája

Felvouultak a Gazdasági Tanintézet
növéndékei

vitész Tepliczky János és Kiszely
Gyula gazdaköri vezetők méltatták a
nap jelentőségét

A gazdák hallgatják a beszédet

Kasuba Pál tíz birkából főzött papri-
kást az ünneplő közönségnek

Gardonyi József dr. a Földművelésügyi
minisztérium és a Magyar Föld nevé-
ben beszélt

Tessedik emlékűnnep Szarvason

Ők voltak az asszonyok is

Akik Tessedik szellemében indulnak

Ha a lap nem kézbesítendő, kérjük vissza-
küldeni: MAGYAR FÖLD KLONCHIVATÁS,
Budapest VII. Erzsébet-körút 7.

Sinkovics György

Szarvas
IV ker. 2361 sz.